

Мартиновський Володимир Володимирович

доцент кафедри адміністративного права
та адміністративної діяльності Національного університету
«Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ДОЗВІЛЬНА СИСТЕМА ЯК ОДИН З ЗАСОБІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ СУСПІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Активний і різноплановий розвиток виробничої і соціальної сфер життєдіяльності людини об'єктивно обумовлює збільшення факторів і джерел різного роду небезпек, що створюють загрозу заподіяння шкоди особистості, суспільству, державі. Наявність такого роду небезпек сприяє розробці державою відповідних засобів для активної протидії, впровадження засобів повної або часткової локалізації цих негативних явищ.

Проблема забезпечення суспільної безпеки в державі останнім часом набуває особливої актуальності. Будучи багатоаспектною, вона визначає цілий ряд напрямків свого вирішення, кожне з яких, не претендуючи на головну роль, гідно уваги.

Необхідність забезпечення суспільної безпеки обумовлює необхідність наукових досліджень та законодавчого регулювання відповідних проблем в сфері дозвільної системи, таких як: її сутності і значення, виникнення і розвитку, предметів і об'єктів, діяльності різних державних органів по її здійсненню, удосконалення законодавчої бази, що стосується питань організаційно-правових і процедурних основ її функціонування.

Через те, що механізм адміністративно-правового регулювання в сфері забезпечення суспільної безпеки, уявляє собою сукупність адміністративно-правових засобів впливу на суспільні відносини з метою забезпечення особистої і суспільної безпеки, які складаються в процесі виконавчо-розпорядчої діяльності держави, необхідно з'ясувати зміст такої правової категорії як «адміністративно-правові засоби».

У загальноприйнятому розумінні поняття «засоби» розглядається, як прийом або спосіб досягнення чого-небудь; знаряддя для здійснення будь-якої діяльності. Як юридичний інструментарій, під правовими засобами розуміються закріплені в Конституції України, законах і інших нормативних актах прийоми, способи ефективного впливу на суспільні відносини з метою досягнення конкретного і позитивного результату.

До правових засобів звичайно відносять юридичні норми, правовідносини, індивідуальні розпорядження, реалізація норм права та ін.

Під адміністративно-правовими засобами необхідно розуміти встановлені законами або підзаконними нормативними актами і застосовувані уповноваженими на те органами або їх посадовими особами способи впливу на відносини в сфері суспільної безпеки з метою належного її забезпечення, попередження і припинення правопорушень, залучення до відповідальності винних осіб. На основі аналізу норм діючого законодавства та практики діяльності правоохоронних органів у сфері забезпечення суспільної безпеки і підтримки суспільного порядку можна виділити і такий засіб забезпечення суспільної безпеки як – дозвільна система.

Одним з напрямків забезпечення суспільної безпеки є впровадження в громадське життя інститутів, що вимагають постійного контролю за реалізацією прав громадян у тих сферах, що потребують особливої уваги з боку державних органів. Важливе місце серед таких інститутів займає дозвільна система, за допомогою якої забезпечується контроль за оборотом предметів і функціонуванням об'єктів, які уявляють потенційну загрозу для суспільної безпеки. Вона ж є одним з основних адміністративно-правових засобів забезпечення суспільної безпеки і суспільного порядку.

Дозвільна система як специфічний вид виконавчо-розпорядчої діяльності здійснюється низкою державних органів. Кожний з таких органів, у межах своєї компетенції, наділяється правом застосовувати ті чи інші форми і методи державного управління для перетворення в життя приписів норм, які її утворюють. Разом з тим, не можна обійти

увагою наявність низки проблем, що виникають у процесі здійснення діяльності з забезпечення функціонування дозвільної системи. Удосконалення вимагає як законодавство, що визначає правовий статус, повноваження та функції органів вказаної сфери, так і їх система. Нечітке визначення задач і функцій органів дозвільної системи, недостатня правова регламентація способів їх взаємодії породжують ряд негативних наслідків, таких як, наприклад: несвоєчасна видача відповідного дозволу; не законні дії з боку посадових осіб, які працюють в дозвільних органах; порушення законних прав і інтересів громадян у даній сфері та т.д.. Всі вищевказані фактори не можуть підтримувати відповідний рівень ефективності їх діяльності щодо забезпечення суспільної безпеки. Вимагає свого перегляду і законодавство, що регулює функціонування дозвільної системи, яке день багато в чому не відповідає стандартам сьогодення.

Одним з основних напрямів забезпечення суспільної безпеки можна визначити реалізацію нормотворчої діяльності. При здійсненні дозвільної системи, наприклад, органи внутрішніх справ реалізують нормотворчу діяльність, за допомогою встановлення загальнообов'язкових розпоряджень, спрямованих на втілення в життя її вимог; здійснюють правозастосовчу діяльність (видають відповідні дозволи на придбання, носіння, зберігання вогнепальної зброї, дають згоду на видачу дозволу щодо придбання і використання отрутих і сильнодіючих речовин і т.д.); застосовують за скоєні у сфері дозвільної системи правопорушення примусові заходи, здійснюють іншу діяльність.

Все це дозволяє зробити висновок: дозвільна система займає особливе місце в системі адміністративно-правових засобів забезпечення суспільної безпеки.

Масленникова Світлана Антонівна

курсант I-го курсу факультету з підготовки